

izostane znamenje križa. Na tak način šolska birokracija izumlja neko povprečno vero. (Prav res! na desnici), ne pa, da bi raje nekaj drugoverskih otrok za časa molitve peljali iz šolske sobe in jih zopet po molitvi pripeljali v sobo.

Gospôda moja, ali se s tem otrokom ne vceplja boječnost pred ljudmi na mesto moške odkritosrčnosti, ki se povsod in vedno poteguje za vero očetov? (Prav dobro na desnici.)

Kar se tiče tretjega znamenja verske šole, bode te priznali, da v Avstriji ne moremo govoriti o duhovniškem nadzorstvu in verski vzgoji; nekaj duhovniških oseb je le na videz pridejanih državnemu nadzorstvu in nimajo vpliva. (Prav res! na desnici.) (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Sadjerejski poduk.

Kmetijska podružnica Vranska pridobila je dovolbo, da pride potovalni učitelj za sadjerejo, g. Matjašič za več dni v Vranski okraj, da bode podučeval vaje obiskal nekatere občine tega okraja.

Dne 28. aprila, v nedeljo popoldne razlagal bode na Vranskem (v gostilni Šentakovej) o sadjarstvu, v ponedeljek, dne 29. aprila podal se bo v bližnjo okolico Vransko, v torek, dne 30. aprila k sv. Jurju na Tabru, v sredo, dne 1. maja pa v Strošnek.

Povsod bo z izgleđi in razkazujoč v sadnih vrtilih podučeval in to v slovenskem jeziku.

Ker je prednašanje g. Matjašiča jako zanimivo, razločno in razumljivo, naj sadjerejci nikar ne zamudijo ugodne te prilike!

Sejmovi. Dne 26. aprila v Kozjem in v Orešji. Dne 27. aprila v Dobjem in na Poličanah (za svinje). Dne 28. aprila na Kлеку pri Radgoni in v Rogatci. Dne 29. aprila v Dolu, v Vojniku, pri sv. Lenartu v slov. Goricah, v Središci, v Cerkvicah in pri M. Snežni. Dne 1. maja pri sv. Barbari v Halozah, v Celji, pri sv. 3 Kraljih v slov. gor., na Vranskem, na Muti, na Ljubnem, v Lučanah, na Ptuji, pri sv. Filipu pri Kozjem, v Velenji in v Veržeji.

Dopisi.

Iz Hardeka pri Ormoži. (Občinske volitve.) [Konec.] Ob 10. uri prične se volitev, h katerej je prišel g. c. kr. okr. komisar dr. pl. Crois, za katerega so Ormožani torej še posebej brzojavno prosili. Od 52 volilcev v tretjem razredu se je volitve vdeležilo 37 volilcev, od teh pa se trije niso dopustili k volitvi in med temi je bil tudi kortes „Senčar“, ker niso bili prepisani v davkariji. Voljeni so bili naši kandidatje: Jožef Kralj, Fran Hanželič in Iv.

Vaupotič z veliko večino, nasprotni kandidatje dobili so po osem glasov (Bauman, Fuchs). Popoldne se je vršila volitev v drugem in prvem razredu. V drugem razredu prišlo je od 14 volilcev 13, vendar se eden, g. Diermayer iz Ormoža, ni dopustil k volitvi, ker ni bil prepisan. Ta Ormoški gospod se je pa jako neolikano in sirovo obnašal. Ko je odšel, zaprl je vrata tako lahko, da se je ves hram stresel. Naši kandidatje: Martin Stanič, Štef. Pernat in Andrej Herič so bili voljeni z 10 glasi, nasprotni kandidatje so dobili en glas, drugi so se raztepli. V prvem razredu je prišlo od 10 volilcev 7 (dva naša sta bila bolena) ter so bili zopet voljeni naši kandidatje: Jakob Pavlinič, Franc Magdič in Lorenc Hrga s 5 glasi, dva pa so dobili nasprotniki. Kakor so bili naši nasprotniki poprej svoje zmage gotovi, tako so bili zdaj poparjeni, kajti sprevideli so ali vsaj sprevideti morajo, da na Hardeku za njih ni pšenica vzrasla. Volitev se je vršila mirno in praviloma, le enkrat so se gosp. kortesi zglasili ter godrnjali proti komisiji, ali glas g. komisarja: tiho in mir! vzel jim je sapo za čas volitve. Tembolj pa so se veselili narodni volilci svoje zmage nad združenimi nemčurji Hardečkimi in Ormoškimi. Izvoljenim odbornikom pa čestitamo, ter želimo, da bodo tudi za naprej ravno tako skrbeli za blagor občine ter da bodo vedno tako možato se potegovali za narodno slovensko sveto stvar, kakor je to dosedanja odbor storil. Konečno še hvala vsem zavednim slovenskim volilcem, posebno pa onim iz bližnjega Huma, ki so prišli polnoštevilni. Živeli!

Iz Rogatca. (Potrebni popravek.*)

Na dopis od nas v št. 14. odgovorim naslednje: Na očitjanje: „g. načelnik pa je sam svoje otroke v nemško šolo pošiljal“, odgovorim, da je to resnica; uzrok pa je bil ta, ker hočem, da se moji otroci krščansko odgojijo in se šolarskih meš udeležijo, in to se na zunanji šoli ni godilo. Hotel sem jim tudi več poduka privoščiti na trški trirazrednici; naj bodo ostali vrli Slovenci, to bode pa moja skrb. Zakaj je g. učitelj, kakor piše, 5 let odškodnino za stanovanje daroval, to mi ni znano. Morebiti za to, ker je vedel, da bi bilo njegovo prizadevanje, odškodnino dobiti, zastonj, dokler ne pristopi v „šulvereinski tabor.“ Kakor g. učitelj krivo trdi, da sem jaz kupil za-se hišo, in ker sem se pri kupčiji spekel, sem jo vrnil srenji. — ravno tako je neresnica, „da so le gg. Mikuš, Železnik in Gobec jo kupili brez dovoljenja in brez vsake seje.“ V občinski seji dne 24. avgusta 1888 so bili imenovani možje pooblaščeni

*) Ta dopis se nam je nekaj zakasnil, ali nismo mogli drugače. Iz njega pa vsak bralec lahko vidi, kako nam je treba mož, pravih mož, sicer pa se nam skazi najlepša reč, kajti bujskač najde vselej šlev, ki ne vedó, kaj je zrno in kaj so le — pieve. Ured.

hišo v Rogatci za šolo kupiti in v seji dne 7. oktobra 1888 se je enoglasno od pričujočih odbornikov glasovalo za nakup Čokelnove hiše. V tem zapisniku so podpisani vsi pričujoči odborniki: Florijan Zeleznik, Jernej Galun, Jurij Cajzek, Simon Kores, Franc Kores, Anton Posl, Jak. Gobec, podpisatelj in sr. odbr., Martin Kitak, Ignacij Mikuš. Pri glasovanju se je zbralo res 90 glasovalcev, ali ne 78, ampak 66 jih je glasovalo zoper nakup; 12 za nakup, 12 za nakup s pristavkom: ako šola v Rogatci obstane. 114 glasov pa ni bilo oddanih in ti se štejejo torej za nakup, kakor je bilo v oklici povedano. Kdor pa ve, s kakimi lažmi se je zoper nakup delalo; da je oskrbnik graščinski pošiljal dva moža h gospodarjem, da morajo priti h glasovanju, in kako je ta gospod pravil ljudem, da mu je okrajni glavar sam rekel, da v tej hiši ne bode nikdar šole, ta se ne bo čutil, da se jih je mnogo dalo premotiti. Da g. Klanjšček ni miroval, mi je znano, ker se je okoli bahal: „Mikuša moramo zdelati.“ Naj še povem, kaj je srenjske odbornike nagibalo hišo v trgu kupiti. Šulvereinci v trgu imajo res veliko šolo; k tej šoli še sedaj plačujemo nad 100 gl. letnih stroškov; ako pa šolo zunaj trga proti Št. Jurju postavimo, bode šolski okraj trški se še bolj v našo srenjo razširjal in bode naša srenja k trški šoli še več plačati morala, kakor do sedaj. Kdor pozna naš kraj, tega ne bo tajil. Mi bi pa zunaj trga morali postaviti novo šolo za 2 razreda, za stanovanje učitelja in podučitelja. Vse to bi našo srenjo toliko stalo, da bi ne mogla šolskih stroškov nositi več. V trg plačevati in za lastno šolo, to je preveč! Rekli smo toraj: Bodimo mi za se, trg za se; in da se nam z najemščino v trgu ne bodo sitnobe delale, kupimo si sami hišo. Ako še toliko darujemo, da napravimo v tej hiši še edno šolsko sobo, imamo dvorazrednico, katera bo našim razmeram najbolj prav in nas, ker nas za denarje vse hudo stiska, ne bo stala toliko denarjev. Zraven pa imamo upanje, dobiti izvrstne učitelje, ker skušnja kaže, da se dobre učiteljske moči bolj potegujejo za šole v trgih, kakor za zakotne šole, v katere se marsikateri uriva, ki drugod ni za rabo. Da se šulvereinci bojijo zgube naših otrok in naših denarjev za svojo šolo, dobro spoznamo; zato pa naše kmete tako motijo in hujskajo. Ako zmagajo naši nasprotniki, bomo vsaj mi dobro vest imeli, da smo storili za našo srenjo, kolikor smo mogli, jo rešiti prevelikih plačil in ji pripraviti dobro šolo. Da darujem zasluženih 120 gl. za šolo, to sem že rekel in še enkrat rečem. Kar pa zadeva šolski račun, o katerem g. učitelj trdi, da je bil meseca februarja tako zmeden, velik in brez pobotnic, temu le pristavim, da je bil ravno tisti račun s tistimi pobotnicami v zadnji seji potrjen. Dodala se je temu

računu samo pobotnica šolskega sluga, ki se je navadno delala pri računu; ter so odborniki od svojih potnin še nekoliko odjenjali. Meseca februarja je bila le glava g. učitelja zmedena in smo torej morali sejo odložiti, ker se ni hotel po nobeni ceni, kakor se je že večkrat zgodilo, dnevnega reda držati. G. učitelj je že enkrat v „Slov. Gospodarji“ tajil, da je dajal veri nasprotno knjige šolarjem. Lahko postrežemo z imenom učenca, kateremu je knjigo dal, ako hoče. Zato tudi lahko spoznate, kako ta gospod resnico ljubi.

Ignacij Mikuš,
načelnik krajnega šolskega sveta.

Iz Ljutomera. (Prošnja.) Pokojni gospod Janez Žnidarič, bivši duhovnik v pokoju, je pokopan na ljutomerskem pokopališču v vrsti ondodnih pokojnih duhovnikov, pa brez vsakega znamenja ali spomenika. Zavoľjo dolgotrajne bolezni pokojni gospod ni zapustil nič premoženja, siromaški stariši mu tudi ne morejo postaviti dostojnega spomenika, zato so ljutomerski duhovniki sklenili to izvršiti s pomočjo pokojnikovih prijateljev in sošolcev. Ker sem spodaj podpisani to skrb prevzel, obračam se s temi vrsticami do prijateljev in zlasti sošolcev pokojnega Janeza Žnidariča, ter prosim, naj v kratkem meni dopslje po nakaznici, kolikor kdo more v ta namen žrtvovati, da se pokojnemu gospodu postavi primeren spomenik. Po dva ali tri goldinarje bodo mu še menda radi njegovi sošolci darovali, in ako še kateri drugi njegovih prijateljev kaj pomore, bode za prost spomenik dovolj. Kedar bode spomenik postavljen, bom spet tem potom darovnikom objavil račun in svojo zahvalo. Ivan Skuhala, dekan.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nj. veličanstvo svitli cesar biva sedaj na Dunaji, cesarica in nadvojvodinja Valerija pa ste v Wiesbadenu. — Vozniki konjske železnice ali tramwaya na Dunaji so na veliko noč vstavili svojo službo in je bilo vsled tega veliko nemira po mestu. Treba je bilo vojakov, da so razgnali ljudi, ki so motili vožnjo tramwaya. — Vlada predloži načrt nove šolske postave v meseci maji v gosposki hiši drž. zbora, toda v razpravo pride še le jeseni. To je pač dovolj časa, da si ga gospoda ogleda do dobra in pa da se veliko — upije čez-nj. — Vzprejetišča za potepuhe vredé se vsled sklepa dež. zbora tudi po Štajarskem že to poletje. Veliko upanja nimamo za to, da bode vsled tega manj potepuhov, stroškov bode pa vsekako za deželo več. — Slov. Koroško ima samo 150 slov. učiteljev. To je vidno za veliko premalo! — Zborovanje „zaveze slov. učiteljskih društev“ se je izvršilo v dnevih 22. in 23. aprila v Ljubljani na čast gg. učiteljem in šteje zaveza sedaj 711 udov. Mi